

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY FACULTY OF BIOLOGY

ЛАТИНСЬКА МОВА: ПРАВИЛА ВИМОВИ ЛАТИНСЬКИХ НАЗВ РОСЛИН

Алфавіт римляни запозичили у греків із південної Італії за посередництвом етрусків. *Латинська мова* наразі є мовою міжнародної наукової термінології та номенклатури. Зазвичай латинські назви у науковій літературі пишуться *курсивом*.

ЛАТИНСЬКИЙ АЛФАВІТ

Літера	Назва літери	Вимова
A, a	А	А
B, b	Бе	Б
C, c	Це (се)	Ц або к
D, d	Де	Д
E, e	Е	Е
F, f	Еф	Ф
G, g	Ґе або же	Ґ (тверда)
H, h	Га або аш	Г (м'яка)
<i>J, j</i>	<i>Йот</i>	<i>Й</i>
I, i	І	І
K, k	Ка	К
L, l	Ель	ЛЬ
M, m	Ем	М
N, n	Ен	Н
O, o	О	О
P, p	Пе	П
Q, q	Ку	К
R, r	Ер	Р
S, s	Ес	С або з
T, t	Те	Т
U, u	У	У
V, v	Ве	В
<i>W, w</i>	<i>Дубль ве</i>	<i>В</i>
X, x	Ікс	Кс
Y, y	Іпсилон (ігрек)	І
Z, z	Зета або зет	З

Літери позначені курсивом були відсутні у вихідному латинському алфавіті який складався лише з 24 літер.

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

Голосні звуки а, е, о, у вимовляються як українські [а, е, о, у]. Літера **і** позначає голосний звук [i], але на початку складу перед голосним вимовляється як приголосний [й]. Літера **у** вживається у словах грецького походження і вимовляється як українська [i].

Дифтонги (двозвуки, які утворюють один склад): **au** вимовляється, як українське [ау] чи [ав]; **eu** вимовляється як [еу] чи [ев]. **Диграфи** (дві літери, які передають один звук): **ae** позначає голосний [е]; **oe** позначає довгий закритий голосний [е]. Якщо у буквосполученнях **ae** та **oe** голосні, які належать до різних складів, то вони вимовляються як два звуки, а при написанні над літерою **e** ставиться риска або дві крапки.

Голосні звуки за природою є довгими або короткими. Крім того на вимову голосного звука впливає його положення у слові:

А) голосний перед голосним є коротким;

Б) голосний перед двома приголосними є довгим.

Відповідно довгими або короткими є склади у слові.

Приголосні звуки латинської мови вимовляються майже так, як відповідні приголосні в українській мові. У вимові окремих звуків є такі особливості:

А) **c** у латинській мові класичного періоду в усіх позиціях вимовлялось як українське [к], проте пізніше цей звук перед голосними звуками [е] та [i] став вимовлятися як українська [ц]. Тобто літеру **c** читаємо як українську [ц] перед літерами **e, i, u** та буквосполученнями **ae** та **oe**, в усіх інших випадках, тобто перед голосними **a, o, u**, перед усіма приголосними та в кінці слова **c** вимовляється як українське [к];

Б) **h** у латинській мові не є приголосним звуком, а придихом до голосного, вимовляється приблизно так, як українська [г];

В) **g** вимовляється як українська [г];

Г) **l** вимовляється як західноєвропейське [л];

Ґ) **s** вимовляється як українське [с], але у середині слова між голосними, а також між голосним і приголосними **m, n, s** вимовляється як українське [з];

Д) літера **x** позначає два звуки: [кс] або [кз];

Е) **z** вживається в словах грецького походження і вимовляється як [з];

Є) літера **q** вживається тільки у сполученні з **u** перед голосними, таке буквосполучення вимовляється як [кв].

Буквосполучення:

ch вимовляється як українське [х];

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY FACULTY OF BIOLOGY

ph вимовляється як українське [ф];

rh вимовляється як українське [р];

th вимовляється як українське [т];

ti у класичній латині вимовлялось як [ті], але пізніше перед голосним стало вимовлятися як [ці], проте якщо перед сполученням **ti** стоять приголосні **s, d, x**, то **ti** вимовляється як [ті];

ngu та **su**, які з наступним голосним утворюють один склад вимовляються як [нг'в] або [св].

Наголос в латинській мові ніколи не стоїть на останньому складі. У двоскладових словах наголос завжди стоїть на початковому складі. У багатоскладових словах наголос пов'язаний з довжиною передостаннього складу, який в свою чергу визначається довготою або короткістю голосного звука, що творить склад. У багатоскладових словах наголос ставиться на передостанній склад, якщо він довгий, а якщо передостанній склад є коротким, то наголос ставиться на третій склад від кінця.

Приклади вимови і транскрипції латинських назв рослин українською мовою:

A – вимовляється як **а**:

Allium cepa – алліум цепа

B – вимовляється як **б**:

Beta vulgaris – бета вулгаріс

C – перед **e, i, u, ae, de** вимовляється як **ц**:

Cerasus vulgaris – церазус вулгаріс

Cicer arietum – ціцер аріентум

C – перед іншими звуками вимовляється як **к**:

Secale cereale – секале цереале

Caragana arborescens – карагана арборесценс

Lycopersicon esculentum – лікоперсікон ескулентум

D – вимовляється як **д**:

Daucus carota – даукус карота

E – вимовляється як **е**:

Eryngium campestre – ерінгіум кампестре

F – вимовляється як **ф**:

Fagopyrum esculentum – фагопірум ескулентум

G – вимовляється твердо, як українське **г**:

Agropyrum repens – агропірум репенс

H – вимовляється м'яко, як українське **г**:

Hordeum vulgare – гордеум вульгаре

J – вимовляється як напівголосний **й**:

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

Juglans regia – йюгланс регіа

I – вимовляється як **i**:

Triticum durum – трітікум дурум

K – вимовляється як **к**:

Kochia scoparia – кохіа скопаріа

L – вимовляється м'яко, як **ль**:

Malus sylvestris – малюс сільвестріс

M – вимовляється як **м**:

Medicago falcata – медікаго фальката

N – вимовляється як **н**:

Prunus spinosa – прунус спіноза

O – вимовляється як **о**:

Oryza sativa – оріза сатіва

P – вимовляється як **п**:

Panicum miliaceum – панікум міліацеум

Q – зустрічається тільки в буквосполученні **qu** та вимовляється разом як **кв**:

Quercus robur – кверкус робур

R – вимовляється як **р**:

Rumex acetosa – румекс ацетоза

S – між двома голосними вимовляється як **з**:

Rosa rugosa – роза ругоза

S – у разі буквосполучень **ls, ns, rs** перед голосними може передаватись через **льз, нз, рз**:

Fraxinus excelsior – фраксінус ексцельзіор

Trifolium pratense – тріфоліум пратензе

Cirsium arvense – цирзиум арвензе

S – в інших випадках вимовляється як **с**:

Sinapis alba – сінапіс альба

T – вимовляється як **т**:

Triticum aestivum – трітікум аєстівум

U – вимовляється як **у**:

Cucurbita pepo – кукурбіта пєпо

V, W – вимовляються як **в**:

Vicia sativa – віція сатіва

Adonis vologensis – адоніс вольгензіс

Adonis vernalis – адоніс верналіс

X – вимовляється як подвійний звук **кс**:

Taraxacum officinale – тараксакум оффіцінале

Y – вимовляється як **i (и)**:

Zea mays – зеа маїс

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY FACULTY OF BIOLOGY

Z – вимовляється як **з**:

Scorzonera – скорзонера

ae, oe – вимовляється як **е**:

Rubus idaeus – рубус ідеус

Koeleria gracillis – келерія граціліс

ch – вимовляється як **х**:

Chenopodium album – хеноподіум альбум

ph – вимовляється як **ф**:

Phaseolus vulgaris – фазеолус вульгаріс

rh – вимовляється як **р**:

Rheum tataricum – реум татарікум

th – вимовляється як **т**:

Helianthus annuus – геліантус аннуус

ti – перед голосними вимовляється як **ці**:

Nicotiana tabacum – нікоціана табакум

Багато родових та видових назв рослин мають латинське походження та відображають певні якості або особливості будови чи місцезростання.

ПЕРЕЛІК НАЙБІЛЬШ ЗАСТОСОВАНИХ ВИДОВИХ ЛАТИНСЬКИХ НАЗВ

Форма та розмір:

Латинь	Українська	Латинь	Українська
angusti-	вузько-	longi-	довго-
brachy-	коротко-	lanci-	ланцето-
brevi-	коротко-	macro-	велико-
fili-	ните подібно-	mega-	дуже великий
fimbri-	ните подібно-	micro-	дрібно-
glosso-	язикоподібно-	ovi-	яйце-
grandi-	великий	rachy-	товсто-
hetero-	різно-	parvi-	мало-
lati-	широко-	platy-	пласко-
lepto-	тонко-	tenui-	тонко-

Кольори

Латинь	Українська	Латинь	Українська
albus	білий	flavus	жовтий
aureus	жовтий, золотий	glaucus	блакитно-сірий, сизий
brunnescens	коричнеуватий	luteus	жовтий

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY FACULTY OF BIOLOGY

caeruleus	синій	niger	чорний
caesius	сизий	pallescens	блідий
candidus	яскраво-білий	purpureus	пурпуровий
canescens	сіруватий	roseus	рожевий
canus	сизий	rubrus	червоний
cinereus	сірий	violaceus	фіолетовий
cyanus	синій	viridis	зелений

Місце мешкання

Латинь	Українська	Латинь	Українська
alpinus	альпійський	nemorosus	дібровний
amphibius	земноводний	occidentalis	західний
arvensis	польовий	orientalis	східний
australius	південний	palustris	болотяний
aquaticus	водний	pratensis	луговий
borealis	північний	riparius	прирічковий
campestris	польовий	rivalis	річковий
collinus	пагорбовий	sativus	посівний
epigeios	наземний	saxatilis	кам'янистий
fluviatilis	річковий	septentrionalis	північний
fontinalis	струмковий	sylvaticus	лісовий
lacustris	озерний	sylvestris	лісовий
montanus	гірський	ucrainicus	український

Вигляд

Латинь	Українська	Латинь	Українська
arborescens	деревоподібний	minimus	найменший
clavatus	булавоподібний	minor	малий
crispus	курчавий	natans	плаваючий
cristatus	гребінчастий	nutans	похилений
effusus	розлогий	patens	розкритий
elatus	високий	pectinatus	гребінчастий
emersus	вспливаючий	pendulus	повислий
erectus	прямий	praecox	ранній
demersus	занурений	procumbens	сланкий
fluitans	плаваючий	repens	повзучий
fruticosus	кущоподібний	reptans	повзучий
giganteus	гігантський	retroflexus	запрокинутий
glomeratus	скручений	stoloniferus	утворюючий пагони
gracilis	срункий	tuberosus	бульбоносний
medius	середній	vulgaris	звичайний

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY FACULTY OF BIOLOGY

Дуже корисним для побудови логічних зв'язків для запам'ятовування латинських назв рослин (і тварин) є ознайомлення з перекладом деяких латинських слів.

СТИСЛИЙ ЛАТИНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК

Латинь	Українська
<i>Abdo</i>	Ховати, прикривати
<i>Acer, acris, acre</i>	Гострий, запеклий, тонкий
<i>Adventus</i>	Прихід
<i>Adversus</i>	Протилежний, ворожий
<i>Ager, agri</i>	Земля, поле, територія
<i>Albus, alba, album</i>	Білий
<i>Alienus</i>	Чужий, сторонній
<i>Alius</i>	Інший
<i>Amarus</i>	Гіркий
<i>Angustus, angustum</i>	Тісний, вузький, кволий
<i>Annus</i>	Рік
<i>Annuus</i>	Річний
<i>Aperio, apertum</i>	Відкривати, відчиняти
<i>Appello</i>	Кликати, називати
<i>Aqua</i>	Вода, волога, дощ, ріка
<i>Arbor</i>	Дерево
<i>Arcus</i>	Лук, дуга
<i>Argentum</i>	Срібло
<i>Armo</i>	Озброювати
<i>Asper, asperum</i>	Шорсткий, нерівний, важкий
<i>Astrum</i>	Зірка, сузір'я
<i>Ater, atra, atrum</i>	Темний, чорний, страшний
<i>Aureus</i>	Золотий
<i>Aurum</i>	Золото
<i>Avidis</i>	Жадібний, дикий
<i>Avis</i>	Птах
<i>Barbarus</i>	Чужинець
<i>Beatus, beatum</i>	Щасливий, багатий
<i>Beneficium</i>	Благодіяння, милість
<i>Bis</i>	Два рази, двічі
<i>Brevis</i>	Короткий, короткочасний, малий
<i>Caecus</i>	Сліпий, темний
<i>Campus</i>	Відкрите поле, рівнина, степ

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Carpo</i>	Зривати, виривати
<i>Carus</i>	Дорогий
<i>Celeber</i>	Поширений, урочистий, славний
<i>Certus</i>	Вірний, відомий, визначений
<i>Ceter</i>	Інший
<i>Cibus</i>	Їжа, корм, пожива
<i>Circiter</i>	Біля, коло
<i>Circum</i>	Довкола, кругом
<i>Civilis</i>	Громадянський
<i>Clarus</i>	Ясний, світлий, славний
<i>Collis</i>	Пагорб, горб
<i>Color</i>	Колір
<i>Comes, comitis</i>	Супутник, союзник
<i>Communis</i>	Спільний, звичайний
<i>Compono</i>	Складати, творити
<i>Confirmo</i>	Змінювати, укріпляти
<i>Coniungo</i>	З'єднувати
<i>Constantia</i>	Незмінність, твердість, стійкість
<i>Consummates</i>	Завершений, досконалий
<i>Contineo</i>	Тримати разом, замикати
<i>Contra</i>	Проти, навпаки
<i>Cor, cordis</i>	Серце
<i>Cornu</i>	Ріг
<i>Corona</i>	Вінок, карниз, межа
<i>Cresco, crevi, cretum</i>	Рости, збільшуватися
<i>Cupressus</i>	Кипарис
<i>Decem</i>	Десять
<i>Decimus</i>	Десятий
<i>Defendo</i>	Захищати
<i>Describe</i>	Списувати, описувати
<i>Desum</i>	Не вистачати
<i>Differo</i>	Розносити, розганяти, розрізнятись
<i>Difficilis</i>	Тяжкий, важкий, небезпечний
<i>Discordia</i>	Незгода
<i>Dissimilis</i>	Неподібний
<i>Diversus</i>	Різний, протилежний
<i>Dives</i>	Багатий
<i>Divido</i>	Ділити, розділяти
<i>Domus</i>	Вдома

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Domicilium</i>	Житло
<i>Dominis</i>	Пан, хазяїн, власник
<i>Domus</i>	Дім, житло
<i>Dulcis</i>	Солодкий, соковитий, приємний
<i>Durus</i>	Жорсткий, твердий, терпкий, різкий
<i>Edo</i>	Їсти
<i>Educo</i>	Виховувати, вирощувати
<i>Efficax</i>	Успішний, діяльний
<i>Egregius</i>	Відмінний, чудовий, блискучий
<i>Epistula</i>	Послання, лист
<i>Equus</i>	Кінь
<i>Exemplar</i>	Зразок, приклад
<i>Exemplum</i>	Зразок, проба, приклад, образ
<i>Exerceo</i>	Вправляти, тривожити, мучити
<i>Expecto</i>	Чекати, очікувати, потребувати
<i>Expello</i>	Виганяти
<i>Extra</i>	Поза, ззовні
<i>Extremus</i>	Останній, кінцевий, прикордонний
<i>Facilis</i>	Легкий, неважкий, доступний, зручний
<i>Facio, feci, factum</i>	Робити, здійснювати
<i>Familia</i>	Рідня, родина
<i>Faveo</i>	Сприяти
<i>Felicitas</i>	Щастя, добробут, родючість
<i>Felix</i>	Щасливий, блаженний, урожайний
<i>Femina</i>	Жінка, самиця
<i>Fere</i>	Майже, приблизно, переважно
<i>Ferinus</i>	Тваринний, виготовлений зі шкіри
<i>Ferox</i>	Відважний, дикий
<i>Ferrum</i>	Залізо
<i>Ferus</i>	Дикий, грубий, суворий
<i>Festus</i>	Святковий
<i>Filia</i>	Дочка
<i>Filius</i>	Діти
<i>Finis</i>	Межа, кордон, кінець, мета
<i>Finitimus</i>	Прикордонний, сусідній, близький
<i>Firmus</i>	Міцний, сильний, надійний
<i>Floreo</i>	Цвісти, процвітати, блищати

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

Flos	Квітка
Flumen	Течія, вода, ріка, потік
Fluvius	Течія води, ріка
Fons	Джерело, початок
Forma	Форма, вид, зовнішність
Formosus	Стрункий
Fortis	Твердий, міцний, сильний, відважний, хоробрий
Fortiter	Сильно, твердо, хоробро, мужньо
Fossa	Рів, рівчак, яма, русло
Frequenter	Часто
Frigidus	Холодний, байдужий, в'ялий
Fructus	Користування, користь, дохід, плід
Frumentum	Хліб, зерно
Frustra	Помилково, даремно, безуспішно
Fuga	Втеча, біг, швидка течія
Fugio	Бігти, тікати, відходити, уникати
Fulmen	Блискавка
Fundamentum	Основа, фундамент
Gallus	Півень
Gaudeo	Радіти, втішатися
Gaudium	Радість, втіха, задоволення
Gelidus	Холодний, крижаний
Gens, gentis	Рід, плем'я, народ
Genus	Походження, рід
Gero, gessi, gestum	Нести, виконувати
Gigno, genui, genitum	Родити, породжувати
Gloria	Слава, гордість
Gracilis	Стрункий, тонкий
Gradus	Крок, ступінь
Gratus	Приємний, вдячний, бажаний
Gravis	Важкий, важливий, вагомий
Gustus	Смак
Habito	Жити, мешкати
Herba	Трава, зелень, зілля
Homo	Людина
Honestas	Повага, честь, порядність
Honestus	Поважний, чесний, порядний
Honor	Честь, пошана, повага, слава
Hostis	Чужинець, іноземець

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Humanus</i>	Людяний, ласкавий, приятний
<i>Humilis</i>	Низький, неглибокий, незначний
<i>Humus</i>	Земля, ґрунт, країна
<i>Idem, eadem</i>	Той самий, один і той же
<i>Idoneus</i>	Зручний, вигідний
<i>Ignis</i>	Вогонь, пожежа
<i>Ignotus</i>	Невідомий, незнаючий
<i>Ille, illa, illud</i>	Той, та, те
<i>Imago</i>	Зображення, картина
<i>Imitation</i>	Наслідування, імітація
<i>Immortalis</i>	Безсмертний
<i>Impavidus</i>	Безстрашний
<i>Impero</i>	Наказувати, керувати
<i>Impetus</i>	Натиск, напад
<i>Importo</i>	Ввозити, привозити, приносити
<i>Impudens</i>	Безсоромний
<i>Incendo</i>	Запалювати
<i>Incertus</i>	Невизначений, ненадійний, сумнівний, нерішучий
<i>Incipio</i>	Починати, приступати
<i>Includo</i>	Замикати, обмежувати
<i>Incognitus</i>	Невідомий
<i>Incola</i>	Житель, мешканець, земляк
<i>Incredibilis</i>	Неймовірний, незвичайний
<i>Incultus</i>	Необроблений, пустинний
<i>Infecundus</i>	Неродючий, безплідний
<i>Infestus</i>	Небезпечний, ворожий
<i>Ingens</i>	Величезний, сильний, могутній
<i>Inimicus</i>	Ворожий, неприязний
<i>Initium</i>	Початок, вступ, походження
<i>Inquiro</i>	Шукати
<i>Insignis</i>	Помітний, знаменний
<i>Insula</i>	Острів
<i>Integritas</i>	Неушкодженість, непорушність
<i>Interior, interius</i>	Глибинний, внутрішній
<i>Internus</i>	Внутрішній
<i>Intersum</i>	Брати участь
<i>Intra</i>	Всередину, всередині
<i>Intro</i>	Входити, вступати
<i>Intus</i>	Всередині

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Irrigo</i>	Зрошувати, зволожувати
<i>Iter, itineris</i>	Дорога, рух, перехід
<i>Iucundus</i>	Приємний, милий
<i>Iustus</i>	Справедливий
<i>Iuvenis</i>	Молодий
<i>Iuventus</i>	Молодість, юність
<i>Labor</i>	Напруга, зусилля, робота
<i>Laboriosus</i>	Працелюбний
<i>Lac, lactis</i>	Молоко
<i>Lacus</i>	Озеро
<i>Lapis</i>	Камінь, мармур
<i>Lapsus</i>	Ковзання, падіння
<i>Lateo</i>	Ховатися, бути невідомим
<i>Latinus</i>	Латинський
<i>Latitudo</i>	Ширина, протяжність
<i>Latus, latum</i>	Широкий, протяжний
<i>Latus</i>	Бік
<i>Laudo</i>	Хвалити, прославляти
<i>Lavo</i>	Мити, купати, зрошувати
<i>Lego</i>	Читати, збирати
<i>Levis</i>	Легкий, спокійний
<i>Levo</i>	Піднімати, полегшувати
<i>Liber</i>	Вільний, незалежний
<i>Libero</i>	Звільняти
<i>Ligneus</i>	Дерев'яний
<i>Linea</i>	Нитка, лінія, риса
<i>Lingua</i>	Мова, язик
<i>Litigo</i>	Сперечатися, сваритися
<i>Litterae</i>	Лист, наука, література
<i>Litus</i>	Морський берег, узбережжя
<i>Locus</i>	Місце, посада, позиція
<i>Longitudo</i>	Довжина, протяжність, тривалість
<i>Longus</i>	Довгий, далекий, віддалений
<i>Luceo</i>	Світити
<i>Lucerna</i>	Ліхтар, свічка
<i>Luna</i>	Місяць
<i>Lux</i>	Світло
<i>Macellum</i>	М'ясний
<i>Magis</i>	Більше
<i>Magnificus</i>	Прекрасний

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Magnus</i>	Великий, крупний
<i>Malum</i>	Плід яблуко
<i>Malus</i>	Яблуня, поганий, злий, безсовісний
<i>Maneo</i>	Залишатися, тривати, зберігатися
<i>Manus</i>	Рука
<i>Mare</i>	Море, морський берег
<i>Maritimus</i>	Морський, приморський
<i>Marmor</i>	Мармур
<i>Mater</i>	Мати
<i>Maxime</i>	Найбільше, надзвичайно
<i>Maximus</i>	Найбільший
<i>Medicamentum</i>	Ліки
<i>Medicus</i>	Лікар
<i>Medius</i>	Середній, центральний
<i>Mediocritas</i>	Середина
<i>Mediterraneus</i>	Внутрішній, центральний
<i>Membrum</i>	Учасник член тіла
<i>Memor</i>	Пам'ятаючий, вдячний
<i>Memorabilis</i>	Пам'ятний, чудовий
<i>Memoria</i>	Пам'ять, спомин
<i>Mendax</i>	Брехливий
<i>Mens, mentis</i>	Розум, мислення, думка, дух
<i>Meridies</i>	Південь, полудне
<i>Merito</i>	Заслужено
<i>Meritus</i>	Заслужений
<i>Metallum</i>	Метал, мінерал
<i>Meto</i>	Жати, збирати
<i>Minime</i>	Найменше, мінімально
<i>Minimus</i>	Найменший
<i>Mirus</i>	Дивовижний
<i>Miser</i>	Нещасний, бідний
<i>Mobilis</i>	Рухливий, швидкий
<i>Modus</i>	Міра, об'єм, величина, спосіб
<i>Molestus</i>	Обтяжливий, тяжкий
<i>Moneo</i>	Нагадувати, звертати увагу
<i>Mons, montis</i>	Гора, гірський хребет, скеля
<i>Mordeo, momordi, morsum</i>	Кусати
<i>Morior, mortuus, mori</i>	Вмирати, гинути

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Mors, mortis</i>	Смерть, вбивство
<i>Mortalis</i>	Смертний
<i>Mortuus</i>	Мертвий
<i>Mos, moris</i>	Звичай, звичка, характер
<i>Motus</i>	Рух, вагання, землетрус
<i>Moveo, movi, motum</i>	Рухати
<i>Multo</i>	Набагато
<i>Multitudo</i>	Велика кількість
<i>Multum</i>	Багато, сильно, часто
<i>Multus</i>	Числений, великий, повний
<i>Mundus</i>	Світ, всесвіт
<i>Munio</i>	Захищати, прокладати дорогу
<i>Murus</i>	Стіна, мур
<i>Mutus</i>	Німий
<i>Narro</i>	Розповідати, повідомляти
<i>Nascor, nasci</i>	Народжуватися, виникати
<i>Natura</i>	Природа, характер
<i>Naturalis</i>	Природний
<i>Necessarius</i>	Необхідний, потрібний
<i>Nego</i>	Заперечувати, відмовляти
<i>Negotium</i>	Заняття, робота, діяльність
<i>Nemo</i>	Ніхто
<i>Niger, nigra, nigrum</i>	Чорний, темний, скорботний
<i>Nobilis</i>	Знатний, славний, відомий
<i>Noceo</i>	Шкодити, псувати
<i>Noctu</i>	Вночі
<i>Nolo</i>	Не хотіти, не бажати
<i>Nomen</i>	Ім'я, назва
<i>Nomino</i>	Називати, найменувати
<i>Non</i>	Не, ні
<i>Nonnullus</i>	Деякий, інший
<i>Nosco, novi, notum</i>	Знайомитись, пізнавати, вивчати
<i>Noster, nostra, nostrum</i>	Наш, наша, наше
<i>Noto</i>	Відзначати, звертати увагу
<i>Notum</i>	Відомо
<i>Notus</i>	Відомий, знайомий, звичайний
<i>Novus</i>	Новий
<i>Nox, noctis</i>	Ніч, нічний
<i>Nubilus</i>	Захмарений, похмурий
<i>Nullus</i>	Жоден, ніякий

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

Numero	Рахувати, нараховувати
Numerus	Число, кількість
Nutrio	Годувати, вирощувати
Observo	Спостерігати, слідкувати
Obsido	Займати, оточувати
Obtempo	Підкорятись
Obtineo	Займати, зберігати
Occido	Валити, вбивати, мучити
Occupo	Займати, захоплювати
Odiosus	Ненависний
Odor	Запах, аромат
Officium	Обов'язок, служба, посада
Onerarius, onerarium	Вантажний, в'ючний
Opinio	Думка, погляд, припущення
Oportet	Треба, належить
Optimus, optimum	Найкращий
Opulentus	Багатий
Oraculum	Оракул, пророцтво
Oratio	Промова
Orator	Оратор
Ordo	Ряд, стан, клас, порядок
Origo, originis	Походження, початок, рід
Orior, oriri	Вставати, сходити, починатися
Orno, ornatum	Прикрашати
Ostento, ostentatum	Показувати, проявляти
Ostium	Вхід, двері, ворота
Otium	Дозвілля, відпочинок
Ovum	Яйце
Palus, paludis	Болото
Parco, peperc	Щадити, берегти, бути ощадним
Parens, parentis	Батько, мати
Pareo, paritum	Появлятися, підкорятися
Paro, paratum	Готувати, набувати
Par, paris	Рівний, однаковий
Pars, partis	Частина, відділ
Partim	Частково
Partior, partivi	Ділити
Partus	Народження, плід, початок
Parvus	Малий, невеликий, дрібний
Pasco, pastum	Пасти, годувати

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Pateo</i>	Бути відкритим, бути доступним
<i>Patientia</i>	Терпіння, витривалість, стійкість
<i>Patria</i>	Батьківщина
<i>Paucus</i>	Малий, незначний
<i>Paulo</i>	Трохи
<i>Pauper</i>	Убогий, бідний
<i>Pecus</i>	Худоба
<i>Pellis</i>	Шкіра, хутро
<i>Pello, pepuli, pulsum</i>	Бити, штовхати, виганяти
<i>Per</i>	Через
<i>Perfectus, perfectum</i>	Досконалий, довершений
<i>Perfidia</i>	Віроломність, невірність, зрада
<i>Periculum</i>	Небезпека, ризик
<i>Peritus, peritum</i>	Досвідчений, знаючий
<i>Pernicies</i>	Загибель
<i>Persona</i>	Особа, маска, особистість
<i>Pertinio</i>	Простягатися, тягнутися
<i>Perpetuus, perpetuum</i>	Безперервний, постійний
<i>Pervenio</i>	Приходити, прибувати
<i>Philosophia</i>	Філософія
<i>Pictor</i>	Художник
<i>Pila</i>	М'яч, клубок
<i>Pingo, pinxi, pictum</i>	Малювати
<i>Placeo, placetum</i>	Подобатися
<i>Planities</i>	Площина, рівнина
<i>Planta</i>	Рослина, саджанець, паросток
<i>Plebs, plebis</i>	Простий народ
<i>Plenus, plenum</i>	Повний
<i>Plerumque</i>	Переважно, звичайно, часто
<i>Ploro, ploratum</i>	Плакати
<i>Pluma</i>	Пір'я, пух
<i>Plurimus, plurimum</i>	Надзвичайно великий
<i>Pono, posui, positum</i>	Класти, ставити
<i>Pons, pontis</i>	Міст
<i>Pontus</i>	Понт (Чорне море)
<i>Populus</i>	Народ, населення
<i>Porta</i>	Ворота, вхід
<i>Porto, portatum</i>	Носити, перевозити
<i>Portus</i>	Порт, гавань
<i>Possesio</i>	Володіння, маєток

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Possum, potui, posse</i>	Могти
<i>Post</i>	Після
<i>Postremus</i>	Найбільш останній, найменш важливий, задній
<i>Postulo</i>	Вимагати, просити
<i>Potens, potentis</i>	Сильний, могутній
<i>Potestas</i>	Могутність, влада
<i>Potio, potionis</i>	Напій, пиття, ліки
<i>Praecipue</i>	Переважно, особливо
<i>Praeclarus</i>	Прекрасний
<i>Pretiosus, pretiosum</i>	Дорогий, цінний
<i>Pridie</i>	Напередодні, раніше
<i>Primo</i>	Вперше, спершу, спочатку
<i>Primum</i>	Вперше, спочатку
<i>Primus</i>	Перший, передній, головний
<i>Princeps</i>	Перший, головний
<i>Principatus</i>	Перше місце
<i>Prius</i>	Раніше
<i>Probo, probatum</i>	Схвалювати
<i>Professor</i>	Викладач
<i>Promitto</i>	Обіцяти
<i>Protego</i>	Прикривати
<i>Propinquus</i>	Близький, сусідній
<i>Proprius</i>	Власний, особливий, приватний
<i>Propter</i>	Поблизу, поряд
<i>Provincia</i>	Провінція
<i>Proximus</i>	Найближчий
<i>Prudens</i>	Свідомий, знаючий, розумний
<i>Prudenter</i>	Розсудливо
<i>Publicus</i>	Народний, суспільний, державний
<i>Pugno</i>	Битися, боротися
<i>Pulcher, pulchrum</i>	Гарний, славний, благородний
<i>Pulchritudo</i>	Краса
<i>Punio</i>	Карати
<i>Puto</i>	Думати, вважати, припускати
<i>Quadratus</i>	Квадратний
<i>Quaero</i>	Шукати, питати, досліджувати
<i>Qualis</i>	Який, якої якості
<i>Quamdiu</i>	Як довго
<i>Quando</i>	Коли

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

Quantus	Який, наскільки великий
Quartus	Четвертий
Quasi	Начебто
Quattuor	Чотири
Qui	Який, яка
Quid	Навіщо
Quidam	Деякий
Quilibet	Будь-який
Quinque	П'ять
Quintus	П'ятий
Quis	Хто, що
Quisque	Кожний
Quisquis	Хто б не
Quivis	Будь-який, всякий
Quod	Чому, скільки
Quot	Скільки
Radix	Корінь, основа
Rapio, raptum	Хапати
Rarus	Рідкісний, незвичайний
Rasus	Чистий
Ratio	Розум, план, наука, теорія
Receptio	Брати назад, відносити
Recte	Прямо, правильно
Rectus	Прямий
Reddo	Віддавати назад, повертати
Reditus	Повернення
Reduco	Відводити
Refert	Вигідно, важливо
Regio	Напрямок, кордон, округ, регіон
Regno	Царювати
Regnum	Царство, держава, володіння
Rego, rexi, rectum	Правити, керувати
Regredior	Іти назад
Relinquo	Залишати, покидати
Reliquus	Залишений, інший, решта
Reluctor	Чинити опір, протидіяти
Remitto	Відпускати
Removeo	Відсувати, віддаляти
Repello	Відганяти, відштовхувати
Reperio	Знаходити, відкривати

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Repetitio</i>	Повторення
<i>Res</i>	Справа, річ, предмет, вчинок
<i>Resisto</i>	Зупинятися
<i>Respondeo</i>	Відповідати
<i>Restituo</i>	Знову ставати, відновлювати
<i>Retineo</i>	Затримувати
<i>Revertor</i>	Повертатися
<i>Revoco</i>	Відкликати, запрошувати
<i>Ripa</i>	Берег ріки
<i>Rivus</i>	Потік, канава
<i>Robur</i>	Дубове дерево, сила, міць
<i>Rogo</i>	Питати, запитувати
<i>Romanus</i>	Римський
<i>Rosa</i>	Троянда
<i>Ruber, rubrum</i>	Червоний
<i>Rupes</i>	Скеля, прірва
<i>Rusticus, rusticum</i>	Сільський, грубий, неосвічений
<i>Sacer</i>	Священий
<i>Saeculum</i>	Рід, покоління, століття
<i>Saepe</i>	Часто, багаторазово
<i>Saeverus</i>	Лютий, жорстокий, суворий
<i>Sal</i>	Сіль
<i>Salsus</i>	Солоний, гострий
<i>Saluber</i>	Здоровий, цілющий
<i>Saluto</i>	Вітати, поздоровляти
<i>Salus</i>	Здоров'я, благополуччя
<i>Sano</i>	Лікувати, загоювати
<i>Sanus</i>	Здоровий, непошкоджений
<i>Sapiens</i>	Розумний
<i>Sapientia</i>	Розсудливість, розум
<i>Satis</i>	Достатньо, досить
<i>Sceleratus, sceleratum</i>	Злочинний
<i>Scientia</i>	Знання, наука
<i>Scio</i>	Знати, вміти
<i>Scribo</i>	Писати
<i>Scriptum</i>	Лінія, риска, твір
<i>Scutum</i>	Великий щит
<i>Secundus</i>	Наступний, другий
<i>Secures, securum</i>	Безтурботний, спокійний, безпечний

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Sedeo</i>	Сидіти
<i>Sedes</i>	Сидіння, крісло
<i>Semino</i>	Сіяти
<i>Semper</i>	Завжди, постійно
<i>Senectus</i>	Старість
<i>Sensus</i>	Відчуття, розум
<i>Sententia</i>	Думка, погляд
<i>Sentio</i>	Відчувати, сприймати
<i>Septem</i>	Сім
<i>Septimus</i>	Сьомий
<i>Sermo</i>	Розмова, діалог
<i>Servio</i>	Бути рабом, служити
<i>Servo</i>	Зберігати, рятувати, охороняти
<i>Servus</i>	Раб, невільник, слуга
<i>Severus</i>	Суворий
<i>Sex</i>	Шість
<i>Sextus</i>	Шостий
<i>Sidus</i>	Зірка, сузір'я
<i>Signo</i>	Позначати
<i>Signum</i>	Знак, сигнал
<i>Silva</i>	Ліс, парк, сад
<i>Similis</i>	Подібний
<i>Simplex</i>	Простий, звичайний, природний
<i>Simulo</i>	Робити подібним, вдавати
<i>Sine</i>	Без
<i>Sinister</i>	Лівий
<i>Situs</i>	Побудований, живучий
<i>Socialis</i>	Суспільний
<i>Socius, socium</i>	Товариш, супутник
<i>Solatium</i>	Втіха, розрада
<i>Sol, solis</i>	Сонце, день
<i>Solitude</i>	Самотність, безлюдність
<i>Solvo, solvi, solutum</i>	Звільняти, розчиняти
<i>Somnus</i>	Сон
<i>Spatium</i>	Простір, місце
<i>Specto</i>	Дивитися, оцінювати
<i>Spectator</i>	Глядач, дослідник
<i>Spelunca</i>	Печера
<i>Spero</i>	Сподіватись
<i>Spiritus</i>	Дух, душа

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Spiro</i>	Дихати
<i>Statim</i>	Постійно, негайно
<i>Stella</i>	Зірка, сузір'я
<i>Stultitia</i>	Дурість
<i>Stultus</i>	Дурний
<i>Subito</i>	Несподівано, раптово
<i>Sui</i>	Себе
<i>Sum</i>	Бути, існувати
<i>Summus</i>	Найвищий
<i>Superbus</i>	Гордий
<i>Supero</i>	Перевищувати, перевершувати
<i>Supremus</i>	Найвищий
<i>Sustineo</i>	Підтримувати
<i>Tabula</i>	Дошка, плита
<i>Taceo</i>	Мовчати
<i>Tener</i>	Нижний
<i>Tango</i>	Торкатися
<i>Tantus</i>	Такий великий
<i>Telim</i>	Метальна зброя (спис, стріла)
<i>Tempestat</i>	Проміжок часу, період
<i>Templum</i>	Храм, святилище
<i>Tempto</i>	Торкатися, пробувати
<i>Tempus</i>	Час, вигідний момент
<i>Tenebrae</i>	Темнота, п'ятьма
<i>Teneo, tentum</i>	Тримати, володіти
<i>Terreo</i>	Лякати
<i>Terra</i>	Земля, ґрунт, країна
<i>Terribilis</i>	Страшний, жахливий
<i>Tertius</i>	Третій
<i>Testis</i>	Свідок
<i>Theatrum</i>	Театр, сцена
<i>Timeo</i>	Боятися
<i>Timor</i>	Страх, боязнь, жах
<i>Tolero</i>	Витримувати, терпіти
<i>Totus</i>	Весь, цілий
<i>Trado</i>	Передавати, повідомляти
<i>Trans</i>	Через, за
<i>Transeo</i>	Переходити
<i>Transmitto</i>	Пересилати, передавати
<i>Transport</i>	Переправляти, переміщати

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Tres</i>	Три
<i>Tribuo</i>	Ділити, розділяти
<i>Tristis</i>	Сумний, похмурий
<i>Tristitia</i>	Сум
<i>Triumpho</i>	Святкувати перемогу
<i>Trucido</i>	Різати, вбивати, знищувати
<i>Tu</i>	Ти
<i>Tuba</i>	Труба
<i>Turpis</i>	Огидний, ганебний, безчесний
<i>Turris</i>	Башта, палац
<i>Tutela</i>	Охорона, захист
<i>Uber, uberis</i>	Родючий, плідний
<i>Ultimus</i>	Найдальший, останній
<i>Umerus</i>	Верхня частини руки, лопатка
<i>Unda</i>	Хвиля
<i>Undique</i>	Звідусіль, з усіх боків
<i>Unus, unum</i>	Один, єдиний
<i>Urbs</i>	Місто
<i>Usque</i>	Безперервно, постійно
<i>Usus, usum</i>	Користування
<i>Utilis</i>	Корисний
<i>Utor</i>	Вживати, користуватися
<i>Valeo, valitum</i>	Мати силу, бути міцним, мати значення, бути здоровим
<i>Varius</i>	Різний, різноманітний, перемінний
<i>Vasto</i>	Спустошувати, руйнувати
<i>Veho, vectum</i>	Носити, возити, тягнути
<i>Velociter</i>	Швидко
<i>Velox</i>	Швидкий, спритний
<i>Venenum</i>	Отрута
<i>Venio</i>	Приходити, прибувати
<i>Ventus</i>	Вітер, буря
<i>Ver, veris</i>	Весна
<i>Veritas</i>	Істина, правда
<i>Verto, verti, versum</i>	Повертати, перетворювати
<i>Verus, verum</i>	Дійсний, правдивий
<i>Vestio</i>	Покривати, одягати
<i>Vestis</i>	Одяг, покривал, шкура
<i>Veto</i>	Забороняти

ZAPORIZHZHIA NATIONAL UNIVERSITY

FACULTY OF BIOLOGY

<i>Vetus</i>	Давній, старий
<i>Victor</i>	Переможець
<i>Victoria</i>	Перемога
<i>Victus</i>	Спосіб життя, харчі, їжа
<i>Vicus</i>	Село, вулиця
<i>Video, visum</i>	Бачити, дивитися
<i>Viginti</i>	Двадцять
<i>Vincio</i>	Зв'язувати
<i>Vinco</i>	Перемагати
<i>Vinum</i>	Вино, виноград
<i>Virtus</i>	Мужність, відвага
<i>Visito</i>	Відвідувати
<i>Visus</i>	Зір
<i>Vita</i>	Життя
<i>Vitium</i>	Недолік
<i>Vivo</i>	Жити
<i>Vivus</i>	Живий
<i>Vocalis</i>	Голосний
<i>Voco</i>	Кликати
<i>Volo</i>	Хотіти, бажати
<i>Voluntaris</i>	Добровільний
<i>Voluntas</i>	Воля, бажання
<i>Vulpes</i>	Лисиця
<i>Zona</i>	Зона